

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Tomášem Kocourkem v právní věci žalobce: **X X**, bytem X, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2015, čj. x,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2015, čj. x , **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Vymezení věci

Žalobce se žalobou podanou u zdejšího soudu dne 27. 7. 2015 domáhá zrušení rozhodnutí žalované, označeného v záhlaví rozsudku, kterým byly zamítnuty námitky žalobce a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 9. 12. 2014, čj. x. Posledně uvedeným rozhodnutím byl žalobci od 17. 7. 2008 zvýšen starobní důchod podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni 9. 12. 2014 (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), na částku 11.215 Kč měsíčně a rovněž byl valorizován zvýšením procentní a základní výměry důchodu dle příslušných prováděcích předpisů k zákonu o důchodovém pojištění z let 2008 až 2014. Od lednové splátky 2014 tak žalobci náleží starobní důchod ve výši 12.966 Kč měsíčně.

Žalovaná uvedla, že starobní důchod byl vypočten v souladu s příslušnou právní úpravou a žalobci byly do nároku na starobní důchod započteny všechny zjištěné doby pojištění i vyměřovací základy ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí. V případě žalobce vznikaly dlouhodobé potíže při posouzení jeho nároků zejména z důvodu, že příslušné podklady, tedy evidenční listy důchodového pojištění, které prokazují dobu pojištění i vyměřovací základy, nebyly žalobcem předloženy a nebyly ani v evidenci žalované. Příslušné evidenční listy důchodového pojištění, které jsou nezbytné pro zhodnocení doby pojištění i vyměřovacích základů, byly rekonstruovány až na základě dodatečných šetření. Žalobci tak byly dodatečně do vyměřovacího základu započteny na základě opravného evidenčního listu důchodového zabezpečení příjmy (odměny) pobírané od Obecního úřadu X za výkon funkce neuvolněného zastupitele a předsedy stavební komise ve funkčním období od 24. 11. 1990 do 18. 11. 1994. Dále byl zohledněn i opravný evidenční list důchodového zabezpečení týkající se výkonu zaměstnání u X, nově byla zhodnocena doba zaměstnání již od 14. 1. 1988 (původně až od 1. 3. 1988) až do 16. 6. 1994 (původně jen do 10. 5. 1994); v roce 1988 a 1994 byl opraven počet započtených dnů a také výše výdělku (v roce 1994 byla zohledněna náhrada mzdy za dovolenou vyplacená v květnu 1994 a mzda za červen 1994). Celková doba pojištění se tak zvýšila oproti předchozím, soudem zrušeným rozhodnutím žalované na 47 roků a 331 dnů.

K jednotlivým námitkám žalovaná uvedla, že jelikož žalobce v minulosti pobíral plný invalidní důchod, postupovala při rozhodování o žádosti o přiznání starobního důchodu podle § 19 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Přitom zjistila, že osobní vyměřovací základ plného invalidního důchodu za rok 1994 činil 16.127 Kč, kdežto osobní vyměřovací základ činí v roce 2008 23.648 Kč. Osobní vyměřovací základ žalobce pro přiznání starobního důchodu je tedy vyšší, a proto žalovaná vycházela právě z tohoto osobního vyměřovacího základu, nikoliv z osobního vyměřovacího základu rozhodného pro přiznání předcházejícího plného invalidního důchodu. K námitce stran aplikace § 5 odst. 1 písm. t) zákona o důchodovém pojištění žalovaná uvedla, že doba od přiznání plného invalidního důchodu (tj. od 11. 5. 1994) do dosažení důchodového věku (tj. do 17. 7. 2008) byla žalobci plně započtena jako náhradní doba pojištění získaná z titulu pobírání plného invalidního důchodu (resp. invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně), pouze pro účely stanovení procentní výměry starobního důchodu byla krácena na 80 %, a to v souladu s § 34 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném od 1. 7. 1998. Jelikož nárok žalobce na starobní důchod vznikl dnem 17. 7. 2008, aplikovala žalovaná na posouzení této otázky ustanovení zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném k tomuto datu, nikoliv zákon účinný v době získání těchto dob pojištění (resp. náhradních dob).

Žalovaná dále uvedla, že v období od 14. 1. 1988 do 10. 5. 1994 pobíral žalobce vedle částečného invalidního důchodu, jenž se dle § 11 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 149/1988 Sb. považoval za hrubý výdělek, současně i další hrubý výdělek, a to ze zaměstnání u organizace X, v němž se vyskytly vyloučené doby ze zaměstnání. Bylo proto třeba aplikovat § 3a odst. 1 vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění (dále jen „vyhláška č. 284/1995 Sb.“). Žalovaná provedla jak výpočet dle způsobu upraveného v § 3a odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 284/1995 Sb., tak dle způsobu upraveného v § 3a odst. 1 písm. b) této vyhlášky. Zjistila, že pro žalobce je výhodnější druhý z uvedených způsobů (viz osobní listy důchodového

pojištění ze dne 16. 10. 2014 a 4. 6. 2015). Žalovaná tedy postupovala dle toho ze způsobů, který byl pro žalobce výhodnější, v důsledku čehož došlo ke krácení vyloučených dob v daném období. Žalobci byla započtena částka proplacené dovolené v květnu 1994 ve výši 4.157 Kč a hrubý výdělek v červnu 1994 ve výši 1.755 Kč.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

Žalobce předně namítl, že byla neoprávněně krácena celková doba zaměstnání. Dožadoval se postupu, dle kterého se získaná náhradní doba hodnotí v plném rozsahu a nekrátí se na 80 %.

Žalobce dále namítl, že měly být započteny vyloučené doby v období od 1. 1. 1988 do 16. 7. 1994, kdy pobíral částečný invalidní důchod, ovšem osobní list důchodového pojištění ze dne 4. 6. 2015 je nebere v úvahu. V roce 1994 má být započten částečný invalidní důchod v částce 8.682 Kč, protože žalobce byl od 1. 1. 1994 do 16. 7. 1994 nemocný. V tomto roce činila vyloučená doba 359 dní (6 dní byl žalobce zaměstnán), což dokládají výplatní pásky za rok 1994. Žalobce dále poukázal na nesprávnou výši částečného invalidního důchodu a plného invalidního důchodu, které mu byly v minulosti přiznány a vypláceny.

Ve svém vyjádření k žalobě žalovaná k námitce nesprávně započtené celkové doby zaměstnání z důvodu jejího částečného krácení na 80 % odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž polopatiisticky a podrobně popsala postup při hodnocení doby pojištění a především odůvodnila krácení náhradní doby pojištění na 80 % s odkazem na příslušná zákonná ustanovení.

K námitce žalobce, že měla být započtena vyloučená doba v období od 1. 1. 1988 do 16. 7. 1994 při pobírání částečného invalidního důchodu, žalovaná odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž zdůvodnila svůj postup podle § 3a odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 284/1995 Sb. Žalovaná upřednostnila zhodnocení vyloučených dob, kdy celková výše starobního důchodu činí k datu přiznání 11.215 Kč, zatímco při zohlednění pouze vyměřovacích základů by výše starobního důchodu činila jen 10.486 Kč. Vyloučené doby byly započteny ze zaměstnání, čímž došlo ke snížení výše částečného invalidního důchodu o částky, které připadaly na dny, ve kterých byly současně tyto vyloučené doby ze zaměstnání. Tímto žalovaná reaguje i na žalobcovy námitky, že měl být za rok 1994 započten částečný invalidní důchod v částce 8.682 Kč z důvodu žalobcovy nemoci od 1. 1. 1994 do 16. 7. 1994 a že v roce 1994 činila vyloučená doba 359 dnů, přičemž 6 dnů byl žalobce zaměstnán.

Žalovaná dodala, že vycházela z evidenčního listu bývalého zaměstnavatele žalobce společnosti X, ze dne 9. 7. 2014, vystaveného na období od 14. 1. 1988 do 19. 6. 1994, v němž bylo za rok 1988 vykázáno 24 vyloučených dnů, za rok 1989 41 vyloučených dnů, za rok 1990 25 vyloučených dnů, za rok 1991 51 vyloučených dnů, za rok 1992 84 vyloučených dnů, za rok 1993 164 vyloučených dnů a za rok 1994 136 vyloučených dnů. Namítá-li žalobce nesprávnost těchto údajů, měl by se obrátit přímo na svého bývalého zaměstnavatele, protože žalovaná nemá důvod o těchto podkladech pochybovat.

Žalobce v replice mimo jiné uvedl, že nesouhlasí s vyjádřením žalované, a namítl, že se na něj má vztahovat § 5 písm. t) a § 32 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, a tedy v jeho případě důchodový věk nastal v 61 letech a 10 měsících. Dále uvedl, že doba zaměstnání začala 1. 9. 1960 a skončila 16. 9. 2008 (*správně 16. 7. 2008, jak uvedeno již v žalobě – pozn. soudu*), celkem tedy žalobce dosáhl 47 let a 331 dnů doby pojištění. Po tuto dobu byl plně pojištěn bez přerušení, a proto se má jeho doba zaměstnání počítat plně. Zmínil rovněž, že z důvodu chybějících podkladů k výkonu práce na základě povolení X mu nebyl zhodnocen výdělek dosažený z této činnosti vykonávané v letech 1986 a 1987.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

Soud ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Žaloba byla podána ve lhůtě dle § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Žaloba je tedy věcně projednatelná.

Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

Dne 1. 12. 2010 podal žalobce žádost o přiznání starobního důchodu od data vzniku nároku. Žalovaná rozhodla o žádosti dne 29. 3. 2011, kdy vydala rozhodnutí čj. x, jímž přiznala žalobci starobní důchod ve výši 10.788 Kč měsíčně. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky. Dne 20. 5. 2011 žalovaná vydala rozhodnutí čj. x, kterým námitky žalobce zamítla a rozhodnutí ze dne 29. 3. 2011 potvrdila. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal žalobu, o které rozhodl zdejší soud rozsudkem ze dne 27. 10. 2011, čj. 42 Ad 130/2011 – 38, tak, že obě zmíněná rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Učinil tak na návrh ČSSZ, dle níž bylo omylem ve výroku rozhodnutí použito ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění namísto § 29 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění.

Dne 9. 12. 2011 vydala žalovaná nové rozhodnutí pod čj. x, jímž přiznala žalobci starobní důchod ve stejné výši a ke stejnému dni jako v předchozím rozhodnutí. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal námitky, v nichž uvedl, že rozhodnutí nerespektuje rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 10. 2011, neboť se žalovaná nevypořádala se všemi námitkami, zejména nevystavila osobní list důchodového pojištění, neopravila zápočet doby zaměstnání a doby vyloučené, nezahrnula hrubé příjmy z hlavního zaměstnání, nezapočítala práce na povolení Národního výboru X, nezapočítala odměny zastupitele a předsedy stavební komise v obci X, nezahrnula odměnu za kanalizaci za rok 1993 a ve výpočtu důchodu nezohlednila zvýšení důchodu od 1. 1. 2012. V řízení o námitkách bylo toto rozhodnutí rozhodnutím žalované ze dne 3. 12. 2012, čj. x, změněno tak, že byl proveden nový výpočet výše starobního důchodu, přičemž vzhledem k došetření výše odměn žalobce za funkci neuvolněného člena zastupitelstva obce X za roky 1993 a 1994 a

jejich započtení do hrubých výdělků na základě rekonstruovaného evidenčního listu důchodového pojištění ze dne 25. 6. 2012 byla výše starobního důchodu zvýšena na částku 10.816 Kč měsíčně. Toto rozhodnutí napadl žalobce žalobou u zdejšího soudu a ten rozsudkem ze dne 7. 7. 2014, čj. 42 Ad 24/2013 – 36, zrušil rozhodnutí žalované a uložil jí, aby v dalším řízení vycházela ze všech podkladů, které má k dispozici, a tyto řádně posoudila a odůvodnila jejich upotřebitelnost pro výpočet výše starobního důchodu a dále aby na základě dostatečných podkladů znovu ve věci rozhodla a v odůvodnění uvedla, jaké podklady pro své rozhodnutí použila a jakými úvahami se řídila při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů.

Dne 9. 12. 2014 vydala žalovaná nové rozhodnutí, jemuž předcházelo opětovné šetření, na jehož základě byly vydány opravné evidenční listy důchodového zabezpečení ze dne 10. 7. 2014 a ze dne 9. 7. 2014. Tímto rozhodnutím byly žalobci započteny následující doby zabezpečení a hrubé výdělky: 1) odměny pobírané od Obecního úřadu X za výkon funkce neuvolněného zastupitele a předsedy stavební komise ve funkčním období od 24. 11. 1990 do 18. 11. 1994; 2) doba zaměstnání a hrubé výdělky u společnosti X od 14. 1. 1988 do 16. 6. 1994 namísto předtím chybně započtené doby od 1. 3. 1988 do 10. 5. 1994. Za rok 1988 byl opraven počet započtených dnů z 306 na 353 a byl opraven hrubý výdělek z 24.648 Kč na 32.808 Kč. Za rok 1994 byl opraven počet započtených dnů ze 130 na 167 a počet vyloučených dnů ze 130 na 136 a vyměřovací základ v celkové částce 5.942 Kč (tato částka sestává z náhrady mzdy za dovolenou v květnu 1994 ve výši 4.187 Kč a ze mzdy za červen 1994 ve výši 1.755 Kč). Přičtením uvedené doby se žalobci zvýšila celková doba pojištění (po krácení náhradních dob pojištění na 80 %) ze 44 roků a 343 dnů na 45 roků a 33 dnů, jak je patrné i z osobního listu důchodového pojištění ze dne 16. 10. 2014, který je nedílnou součástí rozhodnutí ze dne 9. 12. 2014. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky. V nich mimo jiné uvedl, že k výpočtu starobního důchodu měl být užit § 5 odst. 1 písm. t) ve spojení s § 32 zákona o důchodovém pojištění, neboť je invalidním důchodcem ve třetím stupni invalidity. Odkázal též na § 12 odst. 1 a 2, § 13 odst. 2, § 14 a § 15 zákona o důchodovém pojištění a sdělil, že doba pobírání invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně (plná invalidita) se v jeho případě započítává do doby pojištění.

Dne 23. 6. 2015 vydala žalovaná žalobou napadené rozhodnutí.

Soud nařídil k projednání žaloby v souladu s návrhem žalobce jednání, při němž účastníci setrvali na svých dosavadních procesních stanoviscích.

Posouzení žaloby

Mezi účastníky není sporu o tom, že doba pojištění žalobce započala 1. 9. 1960, skončila 16. 7. 2008 a celkově činí 17.486 dnů, tj. 47 let a 331 dnů. Od 17. 6. 1994 do 16. 7. 2008 pobíral žalobce výlučně plný invalidní důchod (invalidní důchod pro invaliditu III. stupně), dne 17. 7. 2008 mu vznikl nárok na starobní důchod.

Žalobce úvodem namítl, že mu byla neoprávněně krácena celková doba zaměstnání (*správně doba pojištění – pozn. soudu*). Dožadoval se toho, aby mu náhradní doba pojištění, získaná z titulu pobírání plného invalidního důchodu (resp. invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně) byla zhodnocena v plném rozsahu a nekrátila se na 80 %.

Pobírání plného invalidního důchodu podle zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995 (dále jen „zákon o sociálním zabezpečení“), se jako náhradní doba započítávalo do zaměstnání [§ 9 odst. 1 písm. h) tohoto zákona]. Dne 1. 1. 1996 vstoupil v účinnost zákon o důchodovém pojištění, jenž v § 13 odst. 2 obsahuje pravidlo, podle něhož se náhradní doba získaná před 1. 1. 1996 považuje za náhradní dobu pojištění dle zákona o důchodovém pojištění. Podle § 5 odst. 1 písm. t) zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2013, byli důchodového pojištění účastníci poživatelé plného invalidního důchodu z českého pojištění, a to do dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod podle § 32, přičemž se jednalo o náhradní dobu pojištění ve smyslu § 12 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Z toho tedy plyne, že celá doba, po kterou byl žalobce poživatel plného invalidního důchodu, resp. invalidního důchodu III. stupně se v minulosti považovala, stejně jako podle zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném ke dni vzniku nároku na starobní důchod, za náhradní dobu, která nicméně zakládala účast na důchodovém zabezpečení, resp. důchodovém pojištění.

Podle § 12 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se náhradní doba pojištění hodnotí pro vznik nároku na důchod a výši procentní výměry důchodu stejně jako doba pojištění, nestanoví-li se v tomto zákoně jinak. Podle § 34 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 289/1997 Sb., účinného od 1. 7. 1998, činí výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29, za každý celý rok doby pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod 1,5 % výpočtového základu měsíčně. Do doby pojištění se pro účely předchozí věty započítávají náhradní doby pojištění pouze v rozsahu 80 %, s výjimkou náhradních dob pojištění za dobu účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. p), r) a s) a obdobných dob podle předpisů platných před 1. lednem 1996; počet dnů náhradních dob pojištění stanovený podle části věty před středníkem se přitom zaokrouhluje na celé dny směrem nahoru.

Pravidlo, podle něhož se pro účely stanovení výše procentní výměry hodnotí náhradní doby pojištění pouze zčásti (z 80 %), bylo zavedeno až novelizací zákona o důchodovém pojištění provedenou zákonem č. 289/1997 Sb., účinným od 1. 7. 1998. Ten v čl. V odst. 2 stanoví, že jde-li o nároky na důchody vzniklé v období od 1. ledna 1998 do 30. června 1998 a o nichž nebylo před 1. červencem 1998 pravomocně rozhodnuto, a o přiznání nebo změnu výše těchto důchodů za dobu před 1. červencem 1998, i když o nich již bylo pravomocně rozhodnuto, rozhodne se o těchto nárocích podle předpisů platných v tomto období. Z tohoto přechodného ustanovení tedy plyne, že dosavadní způsob hodnocení náhradních dob pojištění je zachován pouze pro pojištěnce, jimž vznikl nárok na důchod před 1. 7. 1998, což není žalobcův případ. Na pojištěnce, kterým vznikl nárok na starobní důchod po 30. 6. 1998, se již užije nová úprava stanovení výše procentní výměry důchodu (krácení náhradních dob pojištění na 80 %), a to i ve vztahu k náhradním dobám, které pojištěnec získal před 1. 7. 1998. Pro zachování dosavadního režimu zohlednění náhradních dob pojištění není určující, kdy náhradní doba pojištění trvala, nýbrž kdy vznikl nárok na starobní důchod (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 9. 2009, čj. 6 Ads 103/2009 – 64, a rozsudek ze dne 1. 11. 2013, čj. 4 Ads 111/2012 – 135).

Náhradní dobu pojištění získanou podle § 5 odst. 1 písm. t) zákona o důchodovém pojištění lze tedy plně zohlednit, pokud jde o splnění podmínky potřebné doby pojištění pro vznik nároku na starobní důchod podle § 29 zákona o důchodovém pojištění, což plyne z § 12 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, neboť získání potřebné doby pojištění je podmínkou vzniku nároku na starobní důchod. Pokud jde ovšem o výši procentní výměry, užije se § 34 odst. 1 věta druhá zákona o důchodovém pojištění a náhradní doba pojištění se krátí na 80 % (nejde o náhradní dobu pojištění, na kterou by se vztahovala výjimka upravená v téže větě tohoto ustanovení). Ustanovení § 12 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, které zavádí pravidlo rovnosti dob pojištění a náhradních dob pojištění přitom předpokládá, že zákon o důchodovém pojištění jej může v dalších ustanoveních modifikovat, což učinil právě v § 34 odst. 1 větě druhé.

Žalovaná tedy postupovala v souladu se zákonem, jestliže v situaci, kdy žalobci vznikl nárok na starobní důchod dne 17. 7. 2008, krátí náhradní dobu pojištění získanou žalobcem v době od 17. 6. 1994 do 16. 7. 2008 pro účely stanovení výše procentní výměry starobního důchodu na 80 %. Žalovaná rovněž postupovala správně, jestliže dobu od 11. 5. 1994, od kdy byl žalobci přiznán plný invalidní důchod, do 16. 6. 1994, kdy skončil pracovní poměr žalobce u jeho zaměstnavatele X, zhodnotila jako dobu výkonu zaměstnání, nikoliv jako náhradní dobu (§ 10 zákona o sociálním zabezpečení, resp. § 14 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění), neboť doba výkonu zaměstnání se hodnotí v plném rozsahu, kdežto náhradní doba se krátí na 80 %. Žalovaná tedy správně preferovala takové zhodnocení této překrývající se doby, které je pro žalobce příznivější (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2010, čj. 4 Ads 27/2010 – 38). Na základě postupu dle § 34 odst. 1 věty druhé zákona o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 289/1997 Sb., tedy po snížení náhradní doby pojištění na 80 %, činí doba pojištění rozhodná pro stanovení výše procentní výměry důchodu 45 roků a 33 dnů. Procentní výměra ke dni vzniku nároku na důchod tedy činí podle § 34 odst. 1 věty první zákona o důchodovém pojištění 67,5 % (45 celých roků doby pojištění vynásobených 1,5 %). Žalobní bod není důvodný.

Další okruh žalobních námitek souvisí s dobou, po kterou žalobce pobíral částečný invalidní důchod a současně byl zaměstnán u X. Z obsahu dávkového spisu plyne, že žalobci byl částečný invalidní důchod přiznán od 14. 1. 1988 a pobíral ho do 10. 5. 1994, neboť od 11. 5. 1994 mu náležel plný invalidní důchod. Zaměstnání u X vykonával žalobce od 1. 6. 1984, dnem 14. 1. 1988 byl převeden na jiné pracoviště a pracovní poměr byl ukončen dnem 16. 6. 1994, jak plyne z opravného evidenčního listu důchodového zabezpečení ze dne 9. 7. 2014.

Výkon zaměstnání v pracovním poměru u X založil žalobci účast na důchodovém zabezpečení [§ 6 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 8 zákona o sociálním zabezpečení]. Pro stanovení výše procentní výměry starobního důchodu je třeba vycházet z výpočtového základu, jenž je odvozen od osobního vyměřovacího základu a ten od ročních vyměřovacích základů pojištěnce za rozhodné období (§ 15 a § 16 zákona o důchodovém pojištění). Vyměřovacím základem za dobu před 1. 1. 1996 je hrubý výdělek stanovený pro účely důchodového zabezpečení podle předpisů platných před 1. 1. 1996 (§ 16 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění).

Podle § 12 zákona o sociálním zabezpečení jsou hrubými výdělky před 1. lednem 1993 výdělky podléhající dani ze mzdy bez odečtení této daně. Hrubými výdělky po 31. prosinci 1992 jsou příjmy započitatelné podle zvláštního zákona do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení, a to před odečtením daně z příjmů a nesnížené o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění. Prováděcí předpis stanoví, co je hrubým výdělkem občana, jehož výdělek nepodléhá dani, které další příjmy jsou započitatelné do hrubých výdělků a v kterých případech je hrubým výdělkem pevně stanovená částka a jaká je její výše. Podle § 11 odst. 2 písm. b) a § 11a odst. 2 vyhlášky č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995 (dále jen „vyhláška č. 149/1988 Sb.“), jsou hrubými výdělky též částečný invalidní důchod, a to ve výši, v níž byl vyplacen. Pro účely zjištění tzv. průměrného měsíčního výdělku se vylučují doby upravené § 12 odst. 7 vyhlášky č. 149/1988 Sb., mezi něž patří tzv. náhradní doby. Náhradní dobou přitom dle § 9 odst. 1 písm. f) zákona o sociálním zabezpečení je mj. doba, po kterou měl občan nárok na nemocenské.

Z opravného evidenčního listu důchodového zabezpečení ze dne 9. 7. 2014 vystaveného za zaměstnavatele žalobce X plyne, že žalobce dosáhl z důvodu pracovní neschopnosti v roce 1988 (od 14. 1. 1988) 24 dnů vyloučené doby, v roce 1989 41 dnů, v roce 1990 25 dnů, v roce 1991 51 dnů, v roce 1992 84 dnů, v roce 1993 164 dnů a v roce 1994 (do 16. 6. 1994) 136 dnů. Po celou tuto dobu dosahoval žalobce vedle výdělku ze zaměstnání i příjmu z částečného invalidního důchodu, který se spolu s výdělkem ze zaměstnání hodnotil jako hrubý výdělek ve smyslu § 12 odst. 2 zákona o sociálním zabezpečení (§ 11 odst. 3 vyhlášky č. 149/1988 Sb.). V období od 14. 1. 1988 do 10. 5. 1994, kdy přestal žalobce pobírat částečný invalidní důchod, tedy nastal stav, že žalobce dosáhl hrubého výdělku ze zaměstnání, který je ovlivněn tzv. vyloučenými dobami, a vedle toho hrubého výdělku v podobě částečného invalidního důchodu, jenž vyloučenými dobami ovlivněn není.

Na tuto situaci dopadá § 3a vyhlášky č. 284/1995 Sb., která upravuje zjišťování ročního vyměřovacího základu za období před rokem 1996 v případě, že ve stejném časovém úseku se vyskytl hrubý výdělek a současně vyloučená doba. Tak tomu v případě žalobce bylo, neboť v době, kdy u něj nastala vyloučená doba ve vztahu k zaměstnání u X, za kterou nepobíral výdělek ze zaměstnání, dosahoval hrubého výdělku, bez ohledu na vyloučenou dobu, z titulu vyplácení částečného invalidního důchodu.

Podle § 3a odst. 1 vyhlášky č. 284/1995 Sb. spadá-li do rozhodného období pro stanovení osobního vyměřovacího základu (§ 18 zákona o důchodovém pojištění) kalendářní rok před rokem 1996, v němž se ve stejném časovém úseku vyskytne hrubý výdělek stanovený pro účely důchodového zabezpečení podle předpisů platných ke dni 31. prosince 1995 (dále jen "hrubý výdělek") a vyloučená doba (§ 16 odst. 4 věta první zákona o důchodovém pojištění), stanoví se úhrn vyměřovacích základů pojištěnce za tento kalendářní rok (§ 16 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění) pro účely stanovení ročního vyměřovacího základu

- a) s přihlédnutím k tomuto hrubému výdělků a při stanovení osobního vyměřovacího základu se v tomto případě do počtu vyloučených dob nezahrnou

ty vyloučené doby za tento kalendářní rok, v nichž byl dosažen tento hrubý výdělek, nebo

- b) bez přihlédnutí k tomuto hrubému výdělku a při stanovení osobního vyměřovacího základu se v tomto případě do počtu vyloučených dob zahrnou všechny vyloučené doby za tento kalendářní rok, pokud vyloučené doby, v nichž byl dosažen tento hrubý výdělek, netrvaly po celý kalendářní rok a takto zjištěný úhrn vyměřovacích základů pojištěnce je vyšší než úhrn vyměřovacích základů pojištěnce zjištěný podle písmene a).

Postup výpočtu podle obou výše uvedených metod je upraven v § 3a odst. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb.

Soud nejprve konstatuje, že jelikož v žádném z roků dotčených kumulací hrubého výdělku a vyloučené doby netrvala tato kumulace po celý kalendářní rok (doby vyloučené zabírají vždy jen část kalendářního roku), není vyloučen postup dle § 3a odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 284/1995 Sb. (rozsudek NSS ze dne 24. 9. 2009, čj. 6 Ads 103/2009 – 64, a dále rozsudek ze dne 9. 6. 2016, čj. 6 Ads 42/2016 – 38). Za této situace tedy bylo třeba provést výpočet úhrnu vyměřovacích základů žalobce postupem dle § 3a odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 284/1995 Sb., výpočet úhrnu vyměřovacích základů podle § 3a odst. 1 písm. b) této vyhlášky a zjistit, který postup je pro žalobce výhodnější.

Výpočet úhrnu vyměřovacích základů žalobce postupem dle § 3a odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 284/1995 Sb. je zachycen v osobním listu důchodového pojištění ze dne 4. 6. 2015. Žalovaná v něm zohlednila všechny hrubé výdělky dosažené žalobcem v letech 1988 – 1994 (součet hrubého výdělku ze zaměstnání a částečného invalidního důchodu v plné výši). V takovém případě ovšem nemohla dle tohoto způsobu výpočtu zohlednit ty vyloučené doby (týkající se výdělku ze zaměstnání), které kolidují s obdobím, za které byl žalobci vyplácen částečný invalidní důchod. Zohledněny tak mohly být pouze vyloučené doby za období od 11. 5. 1994, kdy byl žalobci přiznán plný invalidní důchod (ten se totiž nepovažuje za hrubý výdělek), do 16. 6. 1994, kdy byl ukončen pracovní poměr u X; v tomto období dosáhl žalobce vyloučené doby v délce 6 dnů. V rámci tohoto způsobu výpočtu se hrubé výdělky dosažené ve vyloučených dobách (tj. částečný invalidní důchod) nekrátí, zohledňují se v celém rozsahu, stejně jako výdělky ze zaměstnání (viz oba sloupce číselných údajů tvořící sloupec D. Vyměřovací základ osobního listu důchodového pojištění ze dne 4. 6. 2015).

Výpočet úhrnu vyměřovacích základů žalobce postupem dle § 3a odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 284/1995 Sb. je zachycen v osobním listu důchodového pojištění ze dne 16. 10. 2014. V něm je vedle hrubých výdělků dosažených ze zaměstnání, jejichž výše je shodná jako v osobním listu důchodového pojištění ze dne 4. 6. 2015, uveden ve vedlejším sloupci (oba sloupce přitom tvoří sloupec D. Vyměřovací základ) roční úhrn částečného invalidního důchodu, nikoliv ovšem v plné výši. Zohledněna je pouze ta část částečného invalidního důchodu, která připadá na dny, které nepředstavují vyloučenou dobu. Jinými slovy řečeno, z celkové výše částečného invalidního důchodu vyplaceného v daném kalendářním roce byla odečtena částka invalidního důchodu připadající na daný počet dnů vyloučené doby. V rámci tohoto výpočtu se dále zohledňují vyloučené doby.

Při výpočtu úhrnu vyměřovacích základů pro každý kalendářní rok v období od roku 1988 do 1994 je úhrn vyměřovacích základů zjištěný dle § 3a odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 284/1995 Sb. vyšší než úhrn vyměřovacích základů zjištěný postupem dle písm. a) tohoto ustanovení. Dokladem toho je i vyšší osobní vyměřovací základ [23.648 Kč při postupu dle písm. b) oproti 20.051 Kč při postupu dle písm. a)]. Žalovaná tedy postupovala správně, jestliže při stanovení ročního vyměřovacího základu za období let 1988 až 1994 aplikovala § 3a odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 284/1995 Sb., tedy vycházela z osobního listu důchodového pojištění ze dne 16. 10. 2014. Osobní list důchodového pojištění ze dne 4. 6. 2015 byl vyhotoven pouze pro srovnání výhodnosti obou způsobů výpočtu ročních vyměřovacích základů, ovšem rozhodnutí o starobním důchodu se o něj neopírá.

Vzhledem k tomu, že žalovaná správně postupovala dle § 3a odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 284/1995 Sb., nemohla při stanovení ročního vyměřovacího základu (úhrn všech hrubých výdělků) vycházet z nominálního součtu dosažených hrubých výdělků. Vzhledem k tomu, že v rámci tohoto způsobu výpočtu ročního vyměřovacího základu se zohledňují vyloučené doby, bylo třeba hrubý výdělek, který žalobce pobíral za vyloučenou dobu (tedy částečný invalidní důchod), „očistit“ od té části hrubého výdělku (částečného invalidního důchodu), která připadá právě na vyloučené dny. Zohlednění součtu nominální výše všech hrubých výdělků (bez jakékoliv úpravy) a současně i zohlednění vyloučených dob § 3a odst. 1 vyhlášky č. 284/1995 Sb., podle něhož je třeba v dané věci postupovat, neumožňuje. Výtka žalobce, že v osobním listu důchodového pojištění ze dne 16. 10. 2014, na jehož základě byla stanovena výše procentuální části důchodu, není uveden vyplacený částečný invalidní důchod v plné výši, není důvodná.

K námitce žalobce, že mu do vyměřovacího základu měl být započten částečný invalidní důchod za rok 1994 v částce 8.682 Kč, protože byl od 1. 1. 1994 do 16. 7. 1994 nemocný, uvádí soud následující. Žalobci náležel částečný invalidní důchod v roce 1994 za dobu od 1. 1. do 10. 5., neboť od 11. 5. byl žalobci přiznán plný invalidní důchod. Z opravného evidenčního listu důchodového zabezpečení vystaveného žalovanou za zaměstnavatele žalobce X plyne, že žalobce byl u zaměstnavatele zaměstnán do 16. 6. 1994, tj. 167 dnů, z toho 136 dnů tvoří vyloučenou dobu pro pracovní neschopnost. Mzdové listy předložené žalobcem dokládají, že v měsících leden, únor, březen a duben 1994 nedosáhl žalobce z důvodu pracovní neschopnosti žádnou mzdu. Podle žádosti o přiznání plného invalidního důchodu podané žalobcem uplynula jednorozhodná podpora lhůta dnem 10. 5. 1994, výplata nemocenského byla od 11. 5. 1994 zastavena. Podle mzdového listu za květen 1994 byl žalobce 72 hodin v pracovní neschopnosti, odpracoval 5 hodin a byla mu proplacena dovolená za 123,25 hodin (18,5 dne dovolené). Je tedy prokázáno, že žalobce od 1. 1. do 10. 5. 1994 neměl výdělek ze zaměstnání, jde v plném rozsahu o dobu vyloučenou z důvodu pracovní neschopnosti.

Soud se ztotožňuje s žalobcem v tom, že v osobním listu důchodového pojištění ze dne 16. 10. 2014 měl být za období od 1. 1. do 10. 5. 1994 uveden jako další hrubý výdělek částečný invalidní důchod (dle žalobce ve výši 8.682 Kč). Tento hrubý výdělek byl ovšem celý dosažen v době vyloučené z důvodu pracovní neschopnosti žalobce. Hrubý výdělek žalobce za rok 1994 činil 5.942 Kč (výdělek od X) + 2.200 Kč (náhrada za výkon funkce

zastupitele a předsedy stavební komise obce X) + 8.682 Kč (vyplacený částečný invalidní důchod), v součtu tedy 16.824 Kč. Plný invalidní důchod, který žalobce pobíral od 11. 5. 1994, není hrubým výdělkem, je náhradní dobou a současně dobou vyloučenou. Vyloučené doby v roce 1994 trvaly v době do 16. 6. 1994, kdy zanikl pracovní poměr žalobce u zaměstnavatele X, 136 dnů (z toho 6 dnů v době po zániku nároku na částečný invalidní důchod) a dále 198 dnů v době od 17. 6. 1994 do 31. 12. 1994, kdy byl žalobce účasten důchodového zabezpečení výlučně z toho titulu, že byl poživatelem plného invalidního důchodu.

Při výpočtu ročního vyměřovacího základu dle § 3a odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 284/1995 Sb. se postupuje takto: $365 \times \{16.824 / (365 - 204)\} = 38.141$

Při výpočtu ročního vyměřovacího základu dle § 3a odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 284/1995 Sb. se postupuje takto: $365 \times \{(16.824 - 8.682) / (365 - 334)\} = 95.865$

Je tedy zřejmé, že i při zohlednění částečného invalidního důchodu ve výši 8.682 Kč by byl pro žalobce výhodnější postup dle § 3a odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Proto se při stanovení osobního vyměřovacího základu k hrubému výdělkem dosaženému za trvání vyloučené doby nepřihlédne (tedy zcela se odhlédne od vyplaceného částečného invalidního důchodu, neboť tohoto hrubého výdělkem bylo dosaženo za období, po které bez přerušení trvala vyloučená doba), naproti tomu se zohlední všechny vyloučené doby. Osobní list důchodového pojištění ze dne 16. 10. 2014 je sestaven správně, neboť je v něm zohledněna celá vyloučená doba dosažená v zaměstnání za dobu od 1. 1. do 16. 6. 1994, naproti tomu v něm není zahrnut do hrubého výdělkem částečný invalidní důchod, neboť ten byl v celé výši dosažen za období, po které trvala vyloučená doba. Osobní list důchodového pojištění ze dne 16. 10. 2014 je tedy bezvadný, výše starobního důchodu byla stanovena správně. Chybně je sestaven osobní list důchodového pojištění ze dne 4. 6. 2015, v němž by měl být zahrnut do vyměřovacího základu částečný invalidní důchod. Jak nicméně vyplynulo ze shora provedeného výpočtu, nelze v daném případě postupovat dle § 3a odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 284/1995 Sb., takže osobní list ze dne 4. 6. 2015, do něhož se právě tento postup promítá, není pro stanovení výše starobního důchodu rozhodný, jeho vada nemá žádný dopad na zákonnost přezkoumávaného rozhodnutí. Žalobní bod je nedůvodný.

K námitce žalobce, že v roce 1994 měla vyloučená doba činit 359 dnů, přičemž zbylých 6 dnů z kalendářního roku 1994 žalobce pracoval, což mají dokládat výplatní pásky za období leden až červen 1994, jejichž kopie žalobce přiložil k žalobě, uvádí soud následující. Pro zjištění vyloučených dob jsou stěžejní údaje v evidenčních listech důchodového zabezpečení. Původní evidenční list důchodového zabezpečení vystavený dne 8. 3. 1994 zaměstnavatelem žalobce X uváděl ve vztahu k roku 1994 údaj, že zaměstnání bylo ukončeno dne 10. 5. 1994, přičemž žalobce dosáhl výdělkem ve výši 0 Kč za 130 započtených dnů, z toho 130 dnů tvoří náhradní doby. Tento záznam je žalobcem podepsán. Následně provedla žalovaná šetření, na jehož základě zjistila, že pracovní poměr žalobce u tohoto zaměstnavatele skončil až ke dni 16. 6. 1994 (viz přípis společnosti X ze dne 5. 9. 1994) a žalobce dosáhl v roce 1994 průměrného měsíčního výdělkem 999 Kč, nemocenské dávky činily 13.262 Kč a odstupné 12.080 Kč. Podle potvrzení společnosti X o výdělkem za posledních 12 měsíců ze dne 17. 8. 1994 odpracoval žalobce v květnu 1994 1 den

a v červnu 15 dnů, jeho pracovní úvazek byl 6 hodin denně. Na podkladě toho pak žalovaná vystavila opravný evidenční list důchodového pojištění, jehož údaje byly převzaty do osobního listu důchodového pojištění. Soud nemá důvod pochybovat o jeho správnosti. Tvzení žalobce, že u svého zaměstnavatele odpracoval v roce 1994 pouze 6 dnů, je v rozporu s potvrzením vystaveným v srpnu 1994 jeho zaměstnavatelem, podle něhož v květnu a červnu 1994 žalobce odpracoval 16 dní. Samotné mzdové listy předložené žalobcem jsou v tomto ohledu neprůkazné, neboť z nich nelze zjistit, kolik dní žalobce odpracoval a kolik dní trvaly vyloučené doby, údaje v nich jsou nesrozumitelné (např. není zřejmé, zda žalobce v květnu 1994 čerpal dovolenou, nebo zda jde pouze o proplacení dovolené bez čerpání byť jediného dne v daném měsíci). Mzdovými listy tedy nelze vyvrátit správnost evidenčního listu. Žalobní bod není důvodný.

Ve vztahu k roku 1994 žalobce dále v žalobě zmínil, že do vyměřovacího základu za tento rok je třeba zahrnout odměnu za výkon funkce zastupitele a předsedy stavební komise obce X ve výši 2.200 Kč a hrubý výdělek ze zaměstnání ve výši 5.942 Kč. K tomu soud uvádí, že žalobou napadené rozhodnutí vychází z toho, že obě tyto částky jsou zahrnuty do vyměřovacího základu žalobce za rok 1994 (viz položky č. 16 a 17 osobního listu důchodového pojištění ze dne 16. 10. 2014).

Pokud jde o zmínku uvedenou v replice žalobce týkající se započtení doby, po kterou vykonával práce na základě povolení MNV X, je třeba uvést, že tato doba účasti na důchodovém zabezpečení nebyla prokázána evidenčním listem důchodového zabezpečení. Žalobce toliko doložil rozhodnutí MNV X povolující žalobci výkon zednických prací a soupis provedených prací s označením svědků k jejich prokázání. Práce měly být vykonávány podle rozhodnutí ze dne 27. 7. 1981, sdělení o prodloužení platnosti rozhodnutí ze dne 22. 3. 1982 a rozhodnutí ze dne 25. 5. 1983. Předložená povolení se tak vztahují k rokům 1981 – 1983. Dle přiloženého soupisu zakázek měly být služby provedeny v letech 1981 až 1987. K tomu soud uvádí, že v dané věci žalovaná nepopírá, že žalobce byl v letech 1981 – 1987 po celou dobu účasten důchodového zabezpečení. Však také v osobním listu důchodového pojištění je pod položkou č. 2 uvedeno období od 17. 9. 1964 do 31. 12. 1985, které zahrnuje 7.776 započtených dnů. Tento součet odpovídá součtu všech dnů v daném intervalu (nepřerušené období). Z položky č. 3 a 4 plyne, že i v letech 1986 a 1987 je žalobci uznána účast na důchodovém zabezpečení v celém období. Nejedná se přitom o náhradní doby, nýbrž o doby zaměstnání. Prokazovat účast žalobce na důchodovém zabezpečení z titulu výkonu služeb na základě povolení MNV X v období let 1981 – 1987 je tedy nadbytečné. Význam by mělo pouze v případě, že by tím měly být prokázány hrubé výdělky z uvedené činnosti, které žalobce dosáhl v letech 1986 a 1987 (výdělky z doby před rokem 1986 jsou zcela nevýznamné – viz § 18 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění). Žalobce nicméně neprokázal výši svých výdělků za uvedené období, svědecky lze prokázat pouze účast na důchodovém zabezpečení, nikoliv vyměřovací základ (úhrn hrubých výdělků), jak plyne z § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (viz rozsudek NSS ze dne 27. 10. 2010, čj. 3 Ads 78/2010 – 98). V žalobcem předložených listinách týkajících se poskytování služeb na základě povolení MNV X (tj. v samotných povoleních) nejsou obsaženy údaje, které by umožňovaly zjistit dosažený hrubý výdělek, tedy vyměřovací základ, a to alespoň v minimální nesporné výši. Žalovaná provedla šetření za účelem prokázání této doby účasti na důchodovém zabezpečení a výše hrubého výdělku, vyčerpala za tím účelem veškeré

dostupné možnosti (dotaz na Městský úřad X – mzdové a personální oddělení, dotaz na Městský úřad X – archiv, prověření evidence Okresní správy sociálního zabezpečení X). V situaci, kdy je prokázána doba pojištění, nikoliv však vyměřovací základ (resp. alespoň minimální prokázaná výše vyměřovacího základu), lze tuto dobu pojištění (zabezpečení) zohlednit, ovšem současně jde v plném rozsahu o dobu vyloučenou bez vyměřovacího základu (viz rozsudek NSS čj. 3 Ads 78/2010 – 93 a dále rozsudek ze dne 11. 7. 2013, čj. 4 Ads 28/2013 – 22). V situaci, kdy nebyla vůbec prokázána výše hrubého výdělku z výkonu služeb dle povolení MNV X, a to ani v přesné minimální výši, tak nemůže být zvýšen vyměřovací základ dosažený ze zaměstnání. Vyměřovací základ za roky 1986 a 1987 je tedy v osobním listu důchodového pojištění ze dne 16. 10. 2014 uveden ve správné výši.

Žalobce dále v žalobě poukazoval na to, že mu v minulosti byl jak částečný, tak posléze plný invalidní důchod přiznán v nesprávné výši, neboť nebyl zohledněn výkon práce na základě povolení Místního národního výboru X za roky 1984 – 1987 a příjem poslance a předsedy stavební komise obce X. K tomu soud uvádí, že i kdyby byla tvrzení žalobce pravdivá, tj. byl by mu přiznán a vyplácen invalidní důchod v nižší částce, než mu ve skutečnosti náležel, nikterak se tato skutečnost nepromítne do zákonnosti rozhodnutí o starobním důchodu. Žalobci byl přiznán plný invalidní důchod od 11. 5. 1994, přičemž v této souvislosti ukončil svoji výdělečnou činnost u X. Výše plného invalidního důchodu je nerozhodná, neboť se jedná o náhradní dobu pojištění [§ 5 odst. 1 písm. t) ve spojení s § 12 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění], s níž není spojen žádný vyměřovací základ, jde současně o dobu vyloučenou [§ 16 odst. 4 písm. b) zákona o důchodovém pojištění]. Žalobce nebyl po dobu, co pobíral plný invalidní důchod, účasten důchodového zabezpečení a posléze důchodového pojištění z jiného titulu, neměl žádný vyměřovací základ. Správnost výše přiznaného plného invalidního důchodu tak nijak nemohla ovlivnit výši důchodu starobního, leda prostřednictvím § 19 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Rozdíl mezi osobními vyměřovacími základy pro starobní důchod, na který vznikl nárok dne 17. 7. 2008, a pro plný invalidní důchod přiznaný od roku 1994 je natolik významný, že by výsledek porovnání těchto dvou osobních vyměřovacích základů vyznívající ve prospěch osobního vyměřovacího základu starobního důchodu nemohl být odlišný. Nehledě na to, že rozhodné okolnosti týkající se doby, po kterou měl žalobce vykonávat práce na základě povolení X, nebyly dosud spolehlivě prokázány (k tomu viz výše). Pokud jde o správnost výše částečného invalidního důchodu, který žalobce pobíral od 14. 1. 1988 do 10. 5. 1994, jde o hrubý výdělek, který tvoří součást vyměřovacího základu ve výši vyplaceného částečného invalidního důchodu. Rozhodující přitom není teoreticky správná výše částečného invalidního důchodu, nýbrž skutečně přiznaná a vyplacená výše částečného invalidního důchodu. Tu přitom v době vzniku nároku na starobní důchod již nebylo možno zpětně za uvedené období, po které byl žalobci částečný invalidní důchod vyplácen, ovlivnit. Podle § 95 odst. 2 zákona o sociálním zabezpečení bylo možno dávku nesprávně přiznanou v nižší částce zvýšit, a to i zpětně, nejvíce však za tři roky nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na dávku nebo na její zvýšení. Pokud by byl částečný invalidní důchod skutečně přiznán v nesprávné výši, nelze nyní vzhledem k tomu, že již dávno uplynula lhůta 3 let, po kterou bylo možné přiznaný částečný invalidní důchod zvýšit a doplatit, zohlednit. Toliko teoretická nesprávnost výše invalidního důchodu, která se nemůže projevit zvýšením hrubého výdělku, nemůže ovlivnit výši starobního důchodu. Žalobní bod je nedůvodný.

Ačkoliv tedy soud neshledal důvodným žádný z žalobcem uplatněných žalobních bodů, přihlédl i bez návrhu k vadě, kterou bylo zatíženo řízení před žalovanou a která má za následek vydání nezákonného rozhodnutí. Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobce požádal dne 1. 12. 2010 o přiznání starobního důchodu. O této žádosti bylo nejprve rozhodnuto rozhodnutími žalované ze dne 29. 3. 2011 a 20. 5. 2011, a to podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění (o zvýšení starobního důchodu). Tato rozhodnutí byla rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 27. 10. 2011, čj. 42 Ad 130/2011 – 38, zrušena a věc byla vrácena žalované k dalšímu řízení. Žalovaná následně rozhodnutími ze dne 9. 12. 2011 a 3. 12. 2012 správně rozhodla o žádosti žalobce tak, že podle § 29 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění přiznala žalobci starobní důchod. I tato rozhodnutí ovšem byla zrušena rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 7. 7. 2014, čj. 42 Ad 24/2013 – 36. V návaznosti na tento rozsudek vydala žalovaná rozhodnutí, která jsou předmětem tohoto soudního přezkumu, jimiž ovšem opětovně nesprávně rozhodla podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění o zvýšení starobního důchodu. O zvýšení starobního důchodu lze rozhodnout poté, co byl pojištěnci předchozím rozhodnutím pravomocně přiznán starobní důchod dle § 29 zákona o důchodovém pojištění. V nyní posuzované věci však ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované nebylo vydáno žádné rozhodnutí o přiznání starobního důchodu, které by stále existovalo a bylo v právní moci. Žádal-li žalobce žádostí ze dne 1. 12. 2010 o přiznání starobního důchodu, pak je rozhodnutí žalované, jež rozhodla o zvýšení starobního důchodu dle § 56 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění namísto o jeho přiznání na základě § 29 zákona o důchodovém pojištění, nezákonné. Žalovaná vykročila z předmětu řízení určeného obsahem žádosti žalobce, čímž zatížila řízení vadou. Soud k takto závažné vadě řízení musel přihlédnout i bez námítky (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 10. 2013, čj. 4 Ads 42/2013 – 43), a to ačkoliv mu tato vada nebránila posoudit jednotlivé žalobcem uplatněné žalobní body, k jejichž věcnému posouzení přistoupil přes výše popsanou vadu řízení z důvodu značné dosavadní délky projednávání žádosti žalobce o přiznání starobního důchodu a vzhledem k dostatečné kvalitě odůvodnění napadeného rozhodnutí, která věcnému přezkumu nebránila. Závažnost této vady řízení je o to větší, že již jednou byla žalované vytknuta, a to rozsudkem čj. 42 Ad 130/2011 – 38. Závažný právní názor vyslovený v tomto rozsudku žalovaná při vydání nyní posuzovaného rozhodnutí nerespektovala, a tedy porušila § 78 odst. 5 s. ř. s., což představuje další vadu řízení, k níž je soud povinen přihlédnout i bez námítky (rozsudek NSS ze dne 29. 4. 2009, čj. 4 Azs 72/2008 – 100).

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

Vzhledem k výše uvedenému soud zrušil napadené rozhodnutí žalované podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení. Omezil se přitom pouze na zrušení rozhodnutí o námitkách, byť vadou řízení, která byla důvodem pro zrušení rozhodnutí, je stíženo i rozhodnutí ze dne 9. 12. 2014. V této souvislosti ovšem soud zohlednil v souladu s usnesením rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 11. 2009, čj. 1 Aps 2/2008 – 76, že § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, vylučuje aplikaci § 90 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tedy že by sama žalovaná v řízení o námitkách nemohla své vlastní „prvostupňové“ rozhodnutí zrušit a věc vrátit k dalšímu projednání. Žalovaná je v dalším řízení (řízení o námitkách žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 12. 2014) vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), tedy rozhodne o žádosti

žalobce o přiznání starobního důchodu na základě § 29 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Jelikož žalobci, jenž byl v řízení plně procesně úspěšný, žádné náklady řízení nevznikly (resp. jejich vznik a výši nedoložil), rozhodl soud, že právo na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **l z e** podat kasační stížnost ve **lhůtě dvou týdnů** ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 26. června 2017

Tomáš Kocourek, v.r.
soudce

Za správnost: Alena Léblová